UNIVERSITY OF AMSTERDAM

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Trump en het einde van de oorlog in Oekraïne

Marácz, L.

Publication date
2024
Document Version
Final published version
Published in
Armex

Link to publication

Citation for published version (APA):
Marácz, L. (2024). Trump en het einde van de oorlog in Oekraïne. *Armex*, *108*(5), 10-11. https://onsleger.nl/wp-content/uploads/2024/12/Armex202405.pdf

General rights
It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations
If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: https://uba.uva.nl/en/contact, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (https://dare.uva.nl)

Download date:09 Nov 2026

Column

Trump en het einde van de oorlog in Oekraïne

Prof. Dr. László Marácz

Donald Trump, de overtuigende winnaar van de Amerikaanse verkiezingen, zal in januari van het nieuwe jaar beëdigd worden als de nieuwe president van de Verenigde Staten. Tijdens zijn verkiezingscampagne heeft Trump aangekondigd de oorlog in Oekraïne snel af te willen sluiten. De EU is de belangrijkste bondgenoot geweest van de vorige Democratische Biden-Harris regering in de steun aan Oekraïne en in de strijd tegen Rusland. Er dient zich een nieuwe situatie aan waarop de EU zich niet heeft voorbereid. De Europese politieke elite heeft de afgelopen jaren al zijn kaarten gezet op de voortzetting van de oorlogsinspanningen tegen Rusland. "Rusland mag niet winnen", was het devies in Brussel. Nu Trump in januari aantreedt als de leider van de Westerse wereld met een radicaal andere visie op de afloop van de oorlog in Oekraïne, kan de EU deze politiek niet meer voortzetten.

Eindspel Oekraïne

In februari 2022 brak de Oekraïens-Russische oorlog uit die ontvlamde door Russische agressie. De Westerse politieke leiders veroordeelden de Russische invasie en besloten Oekraïne alle steun te verlenen, dat wil zeggen op ideologisch, materieel en inlichtingenterrein en tevens wapentuig om de oorlog verder te voeren. Ondanks al deze Westerse steun en de dappere strijd die de Oekraïense militairen op het front voerden, is de rol van Oekraïne op het front uitgespeeld. Langzaam begint bij de Westerse elite door te dringen dat de Russische opmars in westelijke richting niet meer gestopt kan worden. Oekraïne heeft een tekort aan manschappen en munitie dat het Westen niet snel genoeg kan aanvullen. Er blijkt verder geen politieke wil van Westerse kant te zijn om direct te interveniëren in het conflict. De angst voor een derde wereldoorlog met de inzet van tactische kernwapens heeft er voor gezorgd dat de Oekraïners het militaire conflict zelf zullen moeten klaren en het staat er niet goed voor.

De EU op ramkoers

De EU heeft zich volledig en zonder reserves geïdentificeerd met de Oekraïense strijd. De EU heeft vooral met politieke en economische middelen Oekraïne willen steunen en Rusland willen bestrijden. De diplomatieke banden met Rusland werden verbroken en er werden financieel-economische sancties ingesteld om het Russische regime op de knieën te krijgen. De EU nam ook een nieuwe oriëntatie aan. Sinds haar oprichting in de jaren vijftig van de vorige eeuw heeft het Europese project als een vredesproject gediend met als doel om oorlog op het Europese continent uit te sluiten. Met de Russische invasie in Oekraïne kwam er onverwachts een heel ander geluid uit Brussel. In plaats van het gebruikelijke 'nooit meer oorlog' is de EU zich als een geopolitieke speler gaan gedragen en wilde de Unie zelfs landen integreren die een conflict binnen en buiten hun eigen grenzen aan het uitvechten zijn, zoals Moldova, Georgië en het al eerder genoemde Oekraïne. Dit was nog nooit eerder vertoond in de geschiedenis van de EU.

De neergang van Duitsland

Onder aanvoering van de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, werd uitsluitend ingezet op oorlog. De EU-leiding ging zelfs zover in haar ijver om Rusland te verslaan dat er grote economische risico's werden genomen. Was de stopzetting van de handelsstromen met Rusland al een behoorlijke aderlating voor de EU, het verbod op de import van fossiele energie uit Rusland betekende dat vooral de industrie in de EU-lidstaten geconfronteerd werd met snel oplopende energieprijzen. Daarbij kwam ook nog de sabotage van de Nordstream pijplijn die goedkoop gas uit Rusland aan de Duitse industrie leverde. Het is inmiddels duidelijk geworden dat de Europese industrie vanwege de hoge energieprijzen nauwelijks meer concurrerend is op de wereldmarkt. In Duitsland, het belangrijkste EU-lid en een van de sponsoren van Oekraïne in de oorlog tegen Rusland, leidde dit tot een ongekende economische neergang die voorlopig niet te stoppen is. Deze neergang heeft op haar beurt een politieke crisis veroorzaakt die tot nieuwe verkiezingen in de eerste helft van 2025 zullen leiden. Tot die tijd is Duitsland vleugellam.

Donald Trump is de overtuigende winnaar van de Amerikaanse verkiezingen. Foto: Wikimedia Commons, Gage Skidmore

De EU heeft zich volledig en zonder reserves geïdentificeerd met de Oekraïense strijd

Een kolonne Russische tanks. In februari 2022 brak de Oekraïens-Russische oorlog uit die ontvlamde door Russische agressie. Foto: img.goodfon.com

EU staat buitenspel

De verkiezingswinst van Trump in de Amerikaanse verkiezingen is in Brussel als een bom ingeslagen. De Europese politieke elite had al haar kaarten op de Democraten van Kamala Harris gezet en op voortzetting van de oorlog in Oekraïne tegen Rusland. Nu Trump aan de macht komt en hij gaat inzetten op onderhandelingen met Rusland, staat de EU buitenspel. Er zijn geen diplomatieke contacten met Rusland maar ook de diplomatieke contacten met de nieuwe regering Trump zullen moeizaam zijn. Trump heeft aangekondigd dat hij verwacht dat de Europeanen meer voor hun veiligheid zullen moeten gaan betalen in het kader van de NAVO en dat de EU met ongunstige handelstarieven zal worden geconfronteerd. Maar de vraag blijft, als er onderhandelingen komen met de Russen, wie er namens de EU nog invloed kan hebben op de uitkomst. Men mag er vooralsnog vanuit gaan dat de Amerikanen en de Russen over de hoofden van de Europeanen tot een akkoord zullen komen over een Europese conflict zonder dat Europeanen daar iets over te zeggen hebben.

Die tegendraadse Orbán

De enige die invloed zal hebben op het vredesoffensief van Trump is de Hongaarse premier Viktor Orbán. Diezelfde Viktor Orbán die in Brussel als een tegendraadse politicus wordt gezien die het Europese federalisme afwijst en vasthoudt aan de Hongaarse soevereiniteit. Orbán heeft de afgelopen jaren zijn vriendschappelijke contacten met Donald Trump gekoesterd. Hij is de enige Europese politicus die de kandidatuur van Trump openlijk heeft gesteund. Tijdens zijn vredesmissie in juli als voorzitter van de EU heeft Orbán Kyiv, Moskou, Peking, en Washington bezocht en sprak daar met respectievelijk de presidenten Zelensky, Xi, Poetin en Biden over een staakt-het-vuren in Oekraïne. Maar Orbán bezocht ook het Trump-resort Mar-a-Lago. In Florida besprak hij de mogelijkheden met presidentskandidaat Trump voor vrede in Oekraïne. Twee elementen zijn in de verslagen van Orbán de afgelopen maanden steeds weer naar voren gekomen. Orbán houdt er rekening mee dat de Russen het gebied dat ze op Oekraïne hebben veroverd, niet zullen afstaan. Verder zullen de Russen niet instemmen met een NAVO-lidmaatschap voor Oekraïne. Het moet voor de EU-elite die zich keihard distantieerde van Orbáns vredesmissie extra pijnlijk zijn dat het Europese aanspreekpunt van de nieuwe Amerikaanse president in het Oekraïne project uitgerekend de in Brussel zo gehate en verguisde Viktor Orbán is.

Opgeslagen gaspijpen voor Nord Stream 2. De Nord Stream pijpleidingen werden in september 2022 gesaboteerd. Foto: Wikimedia Commons, Pedant01